

KS. ZBIGNIEW KRZYSZOWSKI
Lublin–Tarnów

PROFESOR DR HAB. STANISŁAW NAGY SCJ
JAKO CZŁONEK
MIĘDZYNARODOWEJ KOMISJI TEOLOGICZNEJ

Dostojny Jubilat został przez papieża Jana Pawła II powołany w roku 1986 na członka Międzynarodowej Komisji Teologicznej. Omówienie tego zaszczytnego wyróżnienia zostanie poprzedzone ukazaniem krótkiej historii Międzynarodowej Komisji Teologicznej (1), ukazaniem celu i charakteru tej organizacji (2), jej struktury prawnej i regulaminu działania (3) oraz przypomnieniem polskich członków Komisji (4).

I. RYS HISTORYCZNY KOMISJI

Sobór Watykański II zalecił bliższą współpracę pomiędzy pasterzami Kościoła a teologami¹. Chodziło o pewną formę uzgodnienia i połączenia refleksji naukowej teologów i wysiłków pasterskich biskupów w tym celu, aby łatwiej trafić do współczesnego człowieka o mentalności naukowej². Myśl ta nurtowała i leżała głęboko na sercu papieżowi Pawłowi VI, który niejednokrotnie dawał temu wyraz w swoich przemówieniach³. Znając wolę papieża,

¹ Por. KO 23; KDK 44, 62; DK 19.

² Por. *Instrukcja Kongregacji ds. Nauki Wiary o powołaniu teologa w Kościele „Donum veritatis” z 24 maja 1990 r.* AAS 82:1990 s. 1550-1570. Tekst polski w: *W trosce o pełnię wiary. Dokumenty Kongregacji Nauki Wiary 1966-1994.* Tłum. i oprac. Z. Zimowski, J. Królikowski. Tarnów 1995 s. 360 nn.

³ Por. *Allocutio ad Congressum internationalem de theologia Concilii Vaticani II. 1 X 1966.* AAS 58:1966 s. 892 n.; por. Ph. Delhaye. *Préliminaire. Paul VI et la CTI.* W: *Commission Théologique Internationale. Textes et documents (1969-1985).* Paris 1988 s. 12 nn.

biskupi zgromadzeni na pierwszym Synodzie Biskupów w 1967 r. postanowili nadać tej współpracy formę instytucjonalną. Jednak potrzeba było dwóch lat na przygotowanie projektu funkcjonowania MKT. Ostatecznie MKT została powołana do życia przez papieża Pawła VI na Konsystorzu 28 IV 1969 r.⁴ Swoje pierwsze posiedzenie odbyła w Rzymie od 6 do 8 X 1969 r., pod przewodnictwem kard. Šepera⁵ Obecnych było 29 członków. Pierwsze posiedzenie poświęcone zostało nawiązaniu kontaktów pomiędzy członkami Komisji, zapoznaniu się z jej naturą, celem, bliższej precyzji metod pracy, wyznaczeniu tematów, którymi Komisja powinna się zająć i wyznaczeniu czterech podkomisji⁶.

II. CEL I CHARAKTER KOMISJI

Komisja jest organem Stolicy Apostolskiej o charakterze doradczym i ma za zadanie wspomagać ją, a w szczególności Kongregację Wiary w podejmowaniu ważnej i aktualnej problematyki teologicznej. Trzydziestu teologów-ekspertów jest powoływanych przez papieża specjalnie w tym celu z różnych stron świata, z różnych dyscyplin i szkół teologicznych, z różnych obszarów językowych i kulturowych, aby rozpatrywać zagadnienia fundamentalne w katolickim systemie doktrynalnym, które aktualnie są przedmiotem krytycznej uwagi w badaniach teologicznych.

III. STRUKTURA PRAWNA I REGULAMIN DZIAŁANIA KOMISJI

Komisja jest organem istniejącym przy Kongregacji Wiary, ale nie wchodzi w jej skład. Połączona jest z tą Kongregacją osobą przewodniczącą, którym jest zawsze prefekt Kongregacji do Spraw Nauki Wiary. Komisja posiada sekretarza generalnego, powoływanego przez Ojca św. na wniosek kardynała przewodniczącego, jego mandat trwa pięć lat, ale może zostać przedłużony. Przewodniczący Komisji mianuje także sekretarza pomocniczego do spraw technicznych i organizacyjnych.

Według ostatecznych statutów, nadanych Komisji Listem apostolskim *Tredecim Anni* z 6 VIII 1982 r. przez Jana Pawła II⁷, powinna ona liczyć naj-

⁴ Por. AAS 61:1969 s. 431-432.

⁵ Por. J. R a t z i n g e r. *Préface*. W: *Commission Théologique Internationale* s. 6.

⁶ Tamże s. 21 nn.

⁷ AAS 74:1982 s. 1201-1205. Pierwsze statuty zostały zatwierdzone „ad experimentum”

wyżej 30 członków, powoływanych przez papieża na wniosek kardynała przewodniczącego. Dokonuje on tego w porozumieniu z konferencją episkopatu pochodzenia członka Komisji. Członkowie MKT pochodzą z około dwudziestu narodowości i oprócz wiedzy teologicznej powinni wyróżniać się szacunkiem i wiernością w stosunku do Urzędu Nauczycielskiego Kościoła. Mianowani są na pięć lat. Po upływie kadencji są weryfikowani i ewentualnie ponownie zapraszani do współpracy⁸. Lista członków jest publikowana w organie urzędowym Stolicy Apostolskiej – „Acta Apostolicae Sedis”

Komisja zbiera się w zasadzie jeden raz w roku na sesję plenarną, zwykle w jesieni. Posiada również swoje podkomisje, które mogą się również zbierać w zależności od potrzeby. Przedmiot pracy Komisji, a więc tematy do opracowania sugerują: Ojciec św., przewodniczący i Kongregacja Nauki Wiary, dykasterie Kurii rzymskiej, Synod Biskupów, jak również konferencje episkopatów⁹ W praktyce określa je Komisja na pierwszej sesji swojego pięciolecia. Na sesji plenarnej Komisja poddaje analizie materiały opracowywane przez członków podkomisji. Owocem tak prowadzonej pracy są dokumenty zatwierdzone najpierw przez Komisję, a następnie przez przewodniczącego i definitywnie przez Ojca św. Dopiero wtedy mogą one zostać opublikowane¹⁰. Celem konsultacji podkomisje mogą powoływać do współpracy ekspertów z innych wyznań. Przez ten fakt nie stają się oni członkami MKT¹¹.

IV. POLSCY CZŁONKOWIE KOMISJI

Trzeba podkreślić, że w pracach MKT od początku brali udział polscy teologowie. Listę otwiera ks. prof. dr hab. Stanisław Olejnik (1969-1974), następnie w pracach MKT brał udział ks. dr Bolesław Inlender (1974-1980), później ks. prof. dr hab. Ignacy Różycki (1980-1986). Nasz Dostojny Jubilat jako pierwszy z Polaków pracuje w MKT już dwie kadencje. Pierwszą odbył w latach 1986-1992, w drugiej – od 1992 r. pracuje nadal. Statuty MKT mówią, że liczba 30 członków nie powinna być przekraczana, chyba że zacho-

przez papieża Pawła VI 11 IV 1969 r. podczas audiencji udzielonej prefektowi Kongregacji Doktryny Wiary.

⁸ Por. *Les statuts de la Commission* nr 3-5. W: *Commission Théologique Internationale* s. 416.

⁹ *Les statuts* nr 9-10 s. 417.

¹⁰ *Les statuts* nr 1-12.

¹¹ *Les statuts* nr 10.

dzi szczególny przypadek¹². W obecnej kadencji taki „szczególny przypadek” ma miejsce – jako 31 członek Komisji został na obecną kadencję powołany ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek. Po raz pierwszy znalazło się więc w Komisji równocześnie dwóch Polaków. Profesor dr hab. Stanisław Nagy SCJ w poprzedniej kadencji był członkiem dwóch podkomisji. Owocem pracy tych podkomisji były opublikowane dwa dokumenty: *Directa Interpretatione Dogmatum* (przewodniczącym podkomisji był W. Kasper) oraz *De quibus Questionibus Actualibus circa Eschatologia*, pod przewodnictwem O. C. Pozzo.

Wyrażając wdzięczność naszemu Profesorowi za to, że rozśławia Katolicki Uniwersytet Lubelski na najwyższym forum międzynarodowym myśli teologicznej, życzymy mu ad multos annos...

¹² *Les statuts* s. 416.